

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9CoCsp/42/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5322200525
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vargová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5322200525.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedu senátu JUDr. Jany Vargovej (sudkyne spravodajkyne) a členov senátu JUDr. Jany Kotrčovej a JUDr. Jozefa Šuleka, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, zastúpený: Remedium Legal, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava - mestská časť Petržalka, proti žalovanému: A. B., nar. XX. X. XXXX, bytom C. XXXX, XXX XX C., o zaplatenie 4.466,49 Eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobu proti rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 9Csp/8/2022-97 zo dňa 23.3.2023, takto

rozhodol:

Rozhodnutie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 4.466,49 Eur s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 9.11.2021 medzi postupcom D. E., F. a žalobcom postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Postupca so žalovaným uzatvoril dňa 3.2.2017 úverovú zmluvu, na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky. Žalovaný napriek opakovaným výzvam postupcu, v ktorých ho postupca podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upozorňoval v lehote nie kratšej ako 15 dní na možnosť uplatnenia práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, neplnil v stanovených termínoch splátky, čím porušil svoju povinnosť podľa zmluvy. Postupca vyhlásil podaním zo dňa 22.3.2019 mimoriadnu splatnosť úveru a žalovaného vyzval na úhradu dlžnej sumy. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia sumu vo výške 4.466,49 Eur, z toho istina 4.174,08 Eur, riadny úrok vo výške 265,37 Eur, úrok z omeškania vo výške 10,04 Eur, poplatky vo výške 17,- Eur.

2. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania preukázané, že medzi D. E., F., IČO: 00 686 930 ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 3.2.2017 uzatvorená zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. 3017505262. Žalovaný uzatvorenie predmetnej zmluvy nerozporoval, nevyvrátil, že zmluvu s D. E., F. ako veriteľom dňa 3. 2. 2017 uzatvoril. Naopak vo svojej výpovedi potvrdil, že zmluva uzatvorená bola. Medzi D. E., F. a žalovaným vznikol preto právny vzťah z titulu uvedenej zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. 3017505262 zo dňa 3. 2. 2017. D. E., F. pri uzatváraní zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Je to skutočnosť všeobecne známa a vyplýva i z verejne dostupných údajov z obchodného registra. Spĺňa preto predpoklady veriteľa podľa § 2 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. a dodávateľa podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Žalovaný je v zmluve označený svojim menom,

priezviskom, dátumom narodenia, rodným číslom a bydliskom, t. j. identifikačnými údajmi fyzickej osoby nepodnikateľa. Splňa preto predpoklady spotrebiteľa v zmysle § 2 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. a § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie preto zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. 3017505262 zo dňa 3. 2. 2017 vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu a právny vzťah touto zmluvou založený ako vzťah spotrebiteľský, ktorý sa spravuje ustanoveniami § 497 a nasl. Obchodného zákonníka v spojení s ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z. z.. Zároveň záväzkový vzťah založený uvedenou zmluvou medzi D. E., F. a žalovaným je aj vzťahom z bankového úveru, ktorý je regulovaný aj špeciálnou právnou úpravou, a to zákonom č. 483/2001 Z.z. Súd prvej inštancie s prihliadnutím k uvedenému spotrebiteľskému charakteru právneho vzťahu založeného zmluvou o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. 3017505262 zo dňa 3. 2. 2017 preto uplatnený nárok podrobil súdnemu prieskumu a za tým účelom sa zaoberal aj otázkou aktívnej legitímácie žalobcu v danom spore. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie ďalej preukázané uzatvorenie zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi D. E., F., IČO: 00 686 930 ako postupcom a obchodnou spoločnosťou žalobcu ako postupníkom. Predmetom postúpenia bola i pohľadávka zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. 3017505262 zo dňa 3.2.2017.

3. Súd prvej inštancie ďalej v odôvodnení rozsudku poukazuje na základnú povinnosť veriteľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., ktorou je povinnosť postupovať pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere s odbornou starostlivosťou, t.j. posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, a to s ohľadom na dobu, na ktorú sa spotrebiteľský úver poskytuje, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Veriteľ je povinný posúdiť celkovú sociálno-ekonomickú situáciu spotrebiteľa, teda tak jeho príjmy, ako aj výdavky, aby spotrebiteľovi po odčítaní výdavkov zostával dostatok finančných prostriedkov, z ktorých môže bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať úver v dojednaných splátkach a frekvenciách. Porušenie tejto povinnosti veriteľom postupovať pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere s odbornou starostlivosťou zákon č. 129/2010 Z. z. v ustanovení § 11 ods. 2 sankcionuje tým, že veriteľ nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie úveru a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti sa úver považuje i za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch, rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

4. V súdenom spore žalobca tvrdil, že veriteľ overoval príjem žalovaného z interných zdrojov, ako aj existujúce záväzky dopytom do úverového registra. K tomuto tvrdeniu predložil Osvedčenie verifikovania bonity a možnosti splácania úveru zo dňa 21. 2. 2022. Uvedené Osvedčenie verifikovania bonity a možnosti splácania úveru s prihliadnutím k dátumu na ňom uvedenom podľa názoru súdu prvej inštancie bez ďalšieho samo o sebe splnenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. veriteľom zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. 3017505262 zo dňa 3. 2. 2017 a jeho konanie s odbornou starostlivosťou a preverenie schopnosti žalovaného splácať úver nepreukazuje. Ako vyplynulo z uvedeného Osvedčenia verifikovania bonity a možnosti splácania úveru, datované je dňom 21. 2. 2022. Zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. 3017505262 bola uzatvorená dňa 3. 2. 2017. Osvedčenie verifikovania bonity a možnosti splácania úveru bolo vyhotovené s dlhým časovým odstupom po uzatvorení zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. 3017505262 zo dňa 3. 2. 2017. Iný, ďalší dôkaz preukazujúci, že veriteľ zo zmluvy č. 3017505262 skúmal bonitu žalovaného a jeho schopnosť splácať úver pred uzatvorením zmluvy, žalobca nepredložil. Nepredložil ani iný dôkaz, ktorý by verifikoval, že údaje obsiahnuté v ním predloženom Osvedčení verifikovania bonity a možnosti splácania úveru zo dňa 21. 2. 2021 platili pred uzatvorením zmluvy č. 3017505262 a veriteľ pred uzatvorením zmluvy s týmito údajmi pracoval. V zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. 3017505262 zo dňa 3. 2. 2017 bližšie údaje o bonite žalovaného, jeho príjmoch a výdavkoch uvedené nie sú a iný dôkaz, z ktorého by vyplývali údaje o príjmoch a výdavkoch žalovaného pred uzatvorením zmluvy žalobca nepredložil. Súd prvej inštancie preto po zhodnotení vykonaných dôkazov jednotlivo i v ich vzájomných súvislostiach dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že veriteľ zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. 3017505262 zo dňa 3. 2. 2017 pred uzatvorením uvedenej zmluvy konal s odbornou starostlivosťou a v súlade s § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z..

5. Porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. veriteľom zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. 3017505262 zo dňa 3. 2. 2017 je v zmysle § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. sankcionované tým, že veriteľ nebol oprávnený požadovať

od žalovaného jednorazové splatenie úveru. Súd prvej inštancie preto z týchto dôvodov vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. 3017505262 zo dňa 3. 2. 2017 listom zo dňa 22. 3. 2019 označeným ako Oznamenie o vyhlásení splatnosti a výzva na zaplatenie vyhodnotil podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. ako neplatný právny úkon, nemajúci žiadne právne účinky.

6. Jednou z podmienok podľa § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., za splnenia ktorých je veriteľ oprávnený postúpiť pohľadávku zo spotrebiteľskej zmluvy, je to, že ide o pohľadávku, ktorá je po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru, alebo ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

7. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru listom zo dňa 22. 3. 2019 vyhodnotil ako neplatné a zároveň k postúpeniu pohľadávky zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 9. 11. 2021 malo dôjsť skôr, ako nastala konečná splatnosť úveru, ktorá podľa zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. 3017505262 zo dňa 3. 2. 2017 je ku dňu 27. 1. 2024, je postúpenie pohľadávky voči žalovanému zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. 3017505262 zo dňa 3. 2. 2017 zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 9. 11. 2021 rozporné s § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z.. Ak určitú pohľadávku nie je možné postúpiť z dôvodu, že jej postúpenie je objektívne neprípustné, t. j. zakázané, potom aj následné postúpenie je v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení pohľadávok, ale aj navonok voči dlžníkovi. Súd preto postúpenie pohľadávky voči žalovanému vyhodnotil ako neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z.. Neplatné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru veriteľom zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. 3017505262 zo dňa 3. 2. 2017 zakladá v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. a § 39 Občianskeho zákonníka jej neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 9. 11. 2021 v časti postúpenia pohľadávky voči žalovanému, a tým aj nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v danom spore. S poukazom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd prvej inštancie žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

8. Súd prvej inštancie konštatoval plný úspech žalovaného v spore. Nakoľko však žiadne trovy žalovanému v konaní nevznikli, súd prvej inštancie žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

9. Včas podaným odvolaním domáha sa žalobca zmeny rozsudku súdu prvej inštancie tak, že odvolací súd žalobe vyhovie, resp. zrušenia rozsudku a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Žalobca namieta porušenie práva na spravodlivý súdny proces. V konaní bolo podľa názoru žalobcu nesporné, že právny predchodca žalobcu pri skúmaní schopnosti splácať úver postupoval v súlade so zákonom a s odbornou starostlivosťou, dostatočne preskúmal bonitu žalovaného. Žalovaný uvedené nespochybnil, na súdnom pojednávaní konanom dňa 23.3.2023 uviedol, že súhlasí so žalobou ako aj so zaplatením, aj trovami, avšak nie jednorazovo ale v splátkach. V zmysle § 151 ods. 1 CSP bolo potrebné považovať tvrdenia žalobcu za tzv. nesporné skutkové tvrdenia, na základe čoho bolo v konaní potrebné uzavrieť, že je nesporným skutkovým tvrdením (ktoré nie je potrebné preukázať ďalšími listinami prípadne inými dôkazmi), že právny predchodca žalobcu pred poskytnutím úveru s odbornou starostlivosťou skúmal schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. Žalobca uvádza, že uvedený názor je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou vyšších súdnych autorít a cituje pritom zo záverov rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 8Cob/82/2021 z 28.4.2022, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 10CoCsp/20/2021 z 13.9.2022, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 17CoCsp/18/2022 z 24.5.2022, Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 11CoCsp/4/2021 z 28.2.2022, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 41CoCsp/48/2021 z 23.2.2022, Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 11CoCsp/43/2020 z 27.5.2020.

11. Žalobca sa ďalej nestotožňuje s posúdením súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého dokument s názvom „osvedčenie verifikovania bonity a možnosti splácania úveru“ zo dňa 21.2.2022 nemožno považovať za dostatočný a hodnoverný dôkaz. Žalobca uvádza, že dátum uvedený na osvedčení nemožno v žiadnom prípade považovať za dátum, kedy k skúmaniu skutočností v ňom uvedených aj reálne došlo, ale naopak, predstavuje deň, kedy bolo osvedčenie vygenerované systémom postupcu – t.j. vydané. Žalobca poukazuje na to, že logicky nemožno predpokladať, že postupca ako komerčná banka, ktorá má za tri dekády pôsobenia na Slovensku viac ako milión klientov, bude mať k dispozícii predpripravené a vydané všetky dokumenty týkajúce sa vzťahov so svojimi klientami, ktoré by hypoteticky mohli byť v budúcnosti od banky vyžadované. Práve z uvedeného dôvodu je na osvedčení uvedený dátum v roku 2022, pričom z obsahu osvedčenia nepochybne vyplýva, že údaje v ňom uvedené

postupca potreboval (a teda aj zisťoval) v čase poskytovania úveru žalovanému, teda v roku 2017. Dodatočne vydané osvedčenie o skúmaní bonity nemožno bez ďalšieho posúdiť ako nedostatočné iba kvôli skutočnosti, že dátum, ktorý je v ňom uvedený, je dátum až po poskytnutí úveru, nakoľko je zrejmé, že osvedčenie osvedčuje isté skutočnosti, a teda môže byť (a zväčša aj je) vydané spätne. Žalobca je preto toho názoru, že v konaní bolo riadne preukázané, že pôvodný veriteľ pred uzavretím zmluvy posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať úver, pričom toto skúmanie bonity žalovaného vykonal aspoň jedným zo spôsobov podľa § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. Žalobca v danej súvislosti poukazuje a cituje zo záverov rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 8Co/233/2019 z 11.6.2020, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 10CoCsp/3/2022 z 9.2.2023, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 17CoCsp/41/2022 z 19.1.2023 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43CoCsp/38/2022 z 12.1.2023. Žalovaný v súdom stanovenej lehote vyjadrenie k odvolaniu žalobcu nepodal.

12. Žalovaný sa v súdom stanovenej lehote k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

13. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 389 a § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

14. Odvolací súd po oboznámení sa s odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia, ako aj rozhodnutiu predchádzajúceho konania konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu, potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie vrátane výroku o náhrade trov konania náležite odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia konajúceho súdu prvej inštancie, a preto naň v podrobnostiach poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

15. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia odvolací súd opakuje, že porušenie povinnosti v zmysle § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. veriteľom zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 3.2.2017 je v zmysle § 11 ods. 2 predmetného zákona sankcionované tým, že veriteľ nebol oprávnený požadovať od žalovaného jednorazové splatenie úveru. Súd prvej inštancie preto vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru listom zo dňa 22.3.2019 označeným ako Oznámenie o vyhlásení splatnosti a výzva na zaplatenie, vyhodnotil dôvodne podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. ako neplatný právny úkon, nevyvolávajúci žiadne právne účinky.

16. Jednou zo zákonných podmienok, ktoré ma namysli ust. § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. za splnenia ktorých je veriteľ oprávnený postúpiť pohľadávku zo spotrebiteľskej zmluvy, je, že ide o pohľadávku, ktorá je po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru, alebo ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Vzhľadom na skutočnosť, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru listom zo dňa 22.3.2019 bolo úkonom absolútne neplatným a zároveň k postúpeniu pohľadávky zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 9.11.2021 malo dôjsť skôr, ako nastala konečná splatnosť úveru (28.1.2024) je postúpenie pohľadávky voči žalovanému zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 9.11.2021 v rozpore s § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. Ak určitú pohľadávku nie je možné postúpiť z dôvodu, že jej postúpenie je objektívne neprípustné, t.j. zakázané, potom aj následné postúpenie je v rozpore so zákonom a ako také neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení pohľadávok, ale aj vo vzťahu k dlžníkovi. Neplatné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru veriteľom zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 3.2.2027 zakladá v zmysle § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. a § 39 Občianskeho zákonníka neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 9.11.2021 v časti postúpenia pohľadávky voči žalovanému, a teda aj nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v danom spore.

17. Na dôvažok prináležalo odvolaciemu súdu vyjadriť sa k namietanému porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, ktoré má spočívať v porušení princípu kontradiktórnosti konania súdom prvej inštancie. Podľa mienky žalobcu, tvrdenia žalobcu o tom, že právny predchodca žalobcu pred poskytnutím úveru s odbornou starostlivosťou skúmal schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. neboli zo strany žalovaného počas celého konania popreté,

preto ich bolo potrebné v zmysle § 151 ods. 1 CSP považovať za nesporné. Žalovaný v danej súvislosti cituje zo záverov rozhodnutí viacerých krajských súdov.

18. Bez ohľadu na to, že z citácií odvolateľa z rozhodnutí odvolacích súdov v iných veciach (tvoriacich úplne dominantnú časť odvolania) nie je vôbec zrejmé, či išlo vo vzťahu k okolnostiam súdnej veci o právne a najmä skutkovo identické či aspoň obdobné prípady, nie sú názory prezentované v daných rozhodnutiach pre súdenú vec osobitnejšie významné. Konajúce súdy totiž nie sú závermi v nich vyslovenými viazané (§ 193, event. § 391 ods. 2 a § 455 CSP) a zároveň tieto rozhodnutia nepredstavujú ani ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v zmysle Čl. 2 ods. 2 CSP.

19. Odvolací súd naproti tomu upriamuje pozornosť odvolateľa na uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 246/2019 zo dňa 24.6.2019, osobitne v spojitosti s problematikou nepopretia skutkových tvrdení. Ide totiž o rozhodnutie, ktorým je v zmysle § 193 CSP veta druhá viazaný. Odvolací súd sa s úvahami a závermi ústavného súdu v označenom rozhodnutí stotožňuje a v rozhodovacej činnosti ich už aj dlhodobejšie uplatňuje. V zmysle predmetných východísk (aj) ústavného súdu je žiaduce uviesť, že sporové konanie je konaním kontradiktórnym, čo znamená, že tá strana sporu, ktorá z určitej skutočnosti vyvodzuje právne následky, musí tvrdiť skutočnosti a k tvrdeným skutočnostiam predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky, inak nemôže byť úspešnou.

20. V prvom rade je potrebné uviesť, že žalobca podal veľmi stručnú (až strohú a „formulárovú“) žalobu, čo platí aj o jednotlivých skutkových tvrdeniach. Vo vzťahu k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru jeho právnym predchodcom uviedol len to, že žalovaný si neplnil v stanovených termínoch splátky a tak postupca vyhlásil podaním zo dňa 22.3.2019 mimoriadnu splatnosť úveru. To znamená, že žaloba neobsahuje žiadne (jedinečné vlastné len a iba súdenému prípadu) skutkové tvrdenie o upozornení dlžníka/spotrebiteľa na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti a už vôbec nie o doručení, resp. aspoň zaslaní takéhoto upozornenia žalovanému. Žaloba neobsahovala ani presný matematický výpočet uplatneného nároku, t.j. koľko finančných prostriedkov z titulu úverovej zmluvy uhradil, na aké nároky právneho predchodcu žalobcu, resp. žalobcu boli tieto úhrady žalovaného použité, výpočet uplatneného riadneho úroku, ako aj úroku z omeškania a špecifikáciu poplatkov, ktorých zaplata sa žalobca v konaní domáha. V žalobe nie to ani zmienky o tom, že právny predchodca žalobcu skúmal bonitu spotrebiteľa pred poskytnutím spotrebiteľského úveru.

21. Až v nadväznosti na predbežné právne posúdenie prezentované súdom prvej inštancie na pojednávaní vo veci žalobca podaním zo dňa 15.3.2023 (č.l. 86-87 spisu) skutkové tvrdenia ohľadne skúmania bonity spotrebiteľa právnym predchodcom žalobcu doplnil. Uvedené skutkové tvrdenia sú však v príkrom rozpore s dôkazom, ktorý žalobca označil v predmetnom podaní a ktorý k podaniu pripojil (č.l. 88 spisu) s označením Osvedčenie verifikovania bonity a možnosti splácania úveru zo dňa 21.2.2022.

22. Podľa § 300 CSP na konanie podľa tohto oddielu (§ 290 – 299 CSP – poznámka odvolacieho súdu) sa primerane použijú všeobecné ustanovenia o konaní, ak nie je ustanovené inak. Slovným spojením „všeobecné ustanovenia o konaní“ je potrebné rozumieť nielen prvú časť civilného sporového konania (§ 1 až 155) s názvom všeobecné ustanovenia, ale všetky ustanovenia Civilného sporového poriadku, ktorých povaha to pripúšťa. Subsidiárne sa teda použije aj druhá časť Konanie v prvej inštancii, tretia časť Osobitné procesné postupy, štvrtá časť Opravné prostriedky a piata časť Spoločné prechodné a záverečné ustanovenia. V citovanom ustanovení sú vyjadrené dve zásadné pravidlá aplikácie všeobecných ustanovení o konaní, a to pravidlo subsidiarity a primeranosti. Kritérium subsidiarity vyžaduje aplikáciu všeobecných ustanovení o konaní v tých prípadoch, ak v prvom oddieli prvého dielu druhej hlavy tretej časti CSP nie je ustanovené konkrétne pravidlo, ktoré by vylučovalo všeobecné pravidlo. Primeranosť zase podmieňuje aplikáciu všeobecných ustanovení o konaní so zreteľom na charakter spotrebiteľského sporu a vo svetle zvýšenej protektívnej ingerencie súdu v týchto druhoch sporov: Z citovaného ustanovenia § 300 CSP teda nadovšetko plynie požiadavka zákonodarcu aj na primeranú aplikáciu ust. § 151 ods. 1 CSP.

23. Pokiaľ súd prvej inštancie za existencie zásadného rozporu medzi prezentovanými skutkovými tvrdeniami (ohľadne skúmania bonity spotrebiteľa pred uzatvorením spotrebiteľskej zmluvy a žalobcom predloženým dôkazom, ktorý mal podľa jeho mienky toto tvrdenie preukazovať), na uvedený rozpor prihliadol bez toho, aby spotrebiteľ ako slabšia strana sporu túto nezrovnalosť namietala (nemusela si vôbec danú disproporciu všimnúť, žalobca sa zjavne domnieval, že ujde i pozornosti súdu prvej

inštancie), nedopustil sa porušenia ust. § 151 ods. 1 CSP, ktoré by znamenalo porušenie princípu kontradiktórnosti konania ako čiastkového prvku práva na spravodlivý proces. Tento princíp totiž v rámci úpravy spotrebiteľských vzťahov je zákonodarcom modifikovaný osobitnou právnou úpravou napr. podľa § 295 CSP, § 296 CSP ako aj samotným ustanovením § 300 CSP a ust. § 151 ods. 1, 2 CSP v spotrebiteľských sporoch preto nemožno bezvýhradne aplikovať.

24. Na tomto mieste považuje odvolací súd za potrebné pre úplnosť prisvedčiť odvolateľovi, že jedným zo základných nosných princípov rekonštrukcie civilného procesného práva je princíp procesnej zodpovednosti strán sporu. Podľa všeobecných ustanovení o konaní sa súd prísne spravuje dispozičným princípom, čo sa ďalej odzrkadľuje v princípe formálnej pravdy. Najprísnejšou sankciou za pasivitu strán v konaní, najmä za neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena je strata sporu. Odvolací súd však považuje za potrebné v nadväznosti na osobitné okolnosti daného sporu akcentovať, že takéto nastavenie civilného procesu je len veľmi ťažko zlučiteľné s jeho sociálnou funkciou v sporoch s ochranou slabšej strany. Uvedená okolnosť našla vyjadrenie v osobitnej úprave spotrebiteľských sporov v rámci Civilného sporového poriadku.

25. Každý spotrebiteľ má de iure možnosť uplatniť svoj nárok na súde alebo brániť sa voči iným nárokom v rovnakom rozsahu a za rovnakých podmienok, ako každý iný účastník právnych vzťahov, de facto je však táto rovnosť len iluzórna. Spotrebiteľ v dôsledku deficitu skúseností, informácií a vedomostí o súdnom konaní nemá takú schopnosť odhadnúť výsledok sporu, ako jeho protistrana – dodávateľ, u ktorého sa opísaný deficit nepredpokladá. Právny jazyk musí byť vecný a presný, čo často vedie k aj jeho ťažšej zrozumiteľnosti pre spotrebiteľa. Dodávateľovi, ktorý vystupuje ako žalobca v mnohých konaniach často s podobným predmetom konania, plynú z tohto postavenia aj viaceré výhody. Na základe skúseností nadobudnutých v skorších konaniach má dodávateľ obvykle dopredu naplánovanú „taktiku“ vedenia sporu. Dodávateľ je ten, ktorý zostavuje zmluvu uzatvorenú so spotrebiteľom a môže tak už vopred predísť, resp. zmierniť ťažkosti spojené s neskorším vymáhaním jeho nárokov. Zriedkavý kontakt spotrebiteľa s justíciou a súdnym konaním na jednej strane, bohatšie skúsenosti dodávateľa a jeho rutina pri opakovaných žalobách na druhej strane, popri tom jeho zastúpenie kvalifikovanými i často špecializovanými advokátmi, znamenajú pre dodávateľa faktickú výhodu v súdnom konaní, aj napriek formálnej rovnosti strán.

26. Práve vyššie uvedené faktické príčiny nerovnosti dodávateľsko-spotrebiteľského procesného vzťahu upriamili pozornosť zákonodarcu na nevyhnutnosť regulácie týchto vzťahov i v procesnom práve v záujme ochrany slabšej strany sporu a zodpovedajúcej právnej úprave.

27. S ohľadom na vyššie opísané považuje odvolací súd námietku odvolateľa o porušení princípu kontradiktórnosti konania v zmysle § 151 ods. 1 CSP súdom prvej inštancie v okolnostiach prejednávanej veci za neopodstatnené. Za procesnej situácie, kedy pre rozhodnutie súdu významné (substancované) skutkové tvrdenia žalobcu boli v príkrom rozpore s ním predloženým dôkazom, ako tomu bolo v posudzovanom prípade, je namieste záver, podľa ktorého pasivita protistrany nemôže mať za následok (aplikácia § 151 ods. 1 a 2 CSP) povinnosť súdu „priznať akýkoľvek uplatnený nárok“. Uvedené konštatovanie platí o to viac, že v súdnej veci ide o konanie s ochranou slabšej strany – spotrebiteľa. Súd prvej inštancie tak v danej spojitosti rozhodne neprekročil svoje procesné oprávnenia, ako sa snaží tvrdiť odvolateľ.

28. Nad bezprostredný rámec odvolacieho konania krajský súd dopĺňa, že je neprijateľný odvolateľom (minimálne) naznačovaný výklad § 151 ods. 1, 2 CSP, v zmysle ktorého by pri pasivite žalovanej strany bolo nutné v zásade automaticky žalobcovi priznať akékoľvek ním požadované plnenie bez ohľadu na to, že by neboli doložené dôkazy, alebo by dokonca bolo v príkrom rozpore s predloženými dôkazmi. Ad absurdum by totiž žalobca za absolútne nezmyselného tvrdenia (napr. dnes je štvrtok) mohol vyvodzovať nárok na ľubovoľné plnenie (napr. na zaplatenie 10.000,- Eur) a konajúci súd by mal byť len púhym štatistom, ktorý by potvrdil tento žalovaným nerozporovaný nárok t.j. žalovanej strane uložil žalobcom požadovanú povinnosť plnenia. Aj v tomto prípade je „už na prvý pohľad zjavná“ nezmyselnosť daného prístupu/výkladu dotknutej zákonnej normy.

29. Na margo nesúhlasu žalobcu s vyhodnotením dôkazu – Osvedčenia verifikovania bonity a možnosti splácania úveru zo dňa 21.2.2022, tak ako ho obsahol súd prvej inštancie v bode 16. preskúmaného rozsudku, odvolací súd pripomína, že z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu

nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (obdobne rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 251/03).

30. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s hodnotením označeného dôkazu súdom prvej inštancie a podrobnostiach naň odkazuje. Pre zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie, v zmysle ktorých žalobca v konaní nepreukázal, že si pred uzavretím spotrebiteľského úveru (datovaného dňom 3.2.2017) splnil povinnosť v zmysle § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z., t.j. povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver dodáva odvolací súd nasledovné. Listina, predložená žalobcom „Osvedčenie verifikovania bonity a možnosti splácania úveru“ (č.l. 88 spisu) nebola bez ďalšieho spôsobilá preukázať tvrdenie žalobcu o splnení zákonnej povinnosti. Je totiž datovaná dňom 21.2.2022 a z jej obsahu neplynie, k akému konkrétnemu inému dátumu boli tieto údaje získavané. Napokon odvolací súd poukazuje aj na skutočnosť, že pokiaľ by aj (hypoteticky) dátum 21.2.2022 nepredstavoval označenie dňa, v ktorom došlo k skúmaniu skutočností v ňom uvedených ale predstavoval „len“ deň, kedy bolo osvedčenie vygenerované (č.l. 110 p.v. spisu), nič by to nemenilo na správnosti záverov súdu prvej inštancie, v zmysle ktorých nemožno uvedenú listinu bez ďalšieho považovať za dôkaz o splnení zákonnej povinnosti v zmysle § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. právnym predchodcom žalobcu pred uzavretím zmluvy. Žalobca nepredložil žiaden dôkaz o tom, že s údajmi, ktoré sú obsiahnuté v označenej listine v období pred uzavretím zmluvy „pracoval“. V samotnej zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 3.2.2017 bližšie údaje o bonite žalovaného, jeho príjmoch a výdavkoch uvedené nie sú a iný dôkaz, z ktorého by vyplývali údaje o príjmoch a výdavkoch žalovaného pred uzavretím zmluvy žalobca nepredložil/neoznačil.

31. Neušla napokon pozornosti odvolacieho súdu ani rozpornosť tvrdení samotného žalobcu v podaní zo dňa 15.3.2023 (č.l. 86-87 spisu), ktorého prílohu tvorilo Osvedčenie verifikovania bonity a možnosti splácania úveru (č.l. 88 spisu) a v odvolaní (č.l. 110 p.v. spisu). Zatiaľ čo v podaní zo dňa 15.3.2023 (č.l. 87 spisu) poukazuje žalobca za účelom preukázania splnenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona na „Osvedčenie verifikovania bonity a možnosti splácania úveru zo dňa 3.12.2017“ v odvolaní naproti tomu prezentuje tvrdenie, že Osvedčenie verifikovania bonity a možnosti splácania úveru bolo vyhotovené dňa 21.2.2022. V zákonnej koncentračnej lehote na produkovanie substancovaných tvrdení teda žalobca obsiahol tvrdenie (o tom, že osvedčenie verifikovania bonity a možnosti splácania úveru je zo dňa 3.12.2017) uvedené tvrdenie však nekorešpondovalo s dátumom obsiahnutým v texte dôkazu – samotného Osvedčenia verifikovania bonity a možnosti splácania úveru, ktorý ako dôkaz o svojom tvrdení žalobca predložil.

32. Argument žalobcu, podľa ktorého nemožno predpokladať, že právny predchodca žalobcu – komerčná banka, ktorá má za tri dekády pôsobenia na Slovensku viac ako milión klientov, bude mať k dispozícii všetky dokumenty, týkajúce sa vzťahov so svojimi klientami, ktoré by hypoteticky mohli byť v budúcnosti vyžadované, považuje odvolací súd za irelevantný. Subjekty, poskytujúce spotrebiteľské úvery, pokiaľ mienia v budúcnosti efektívne chrániť svoje práva z prípadného porušenia zmluvného vzťahu zo strany klientov, musia uchovávať písomnosti pre prípad budúceho súdneho sporu, a to najmä tie, ktoré sú spôsobilé preukázať splnenie zmluvných či zákonných povinností (okrem iného aj povinnosti v zmysle § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z.) zo strany dodávateľa, inak sa vystavujú riziku neunesenia dôkazného bremena o substancovaných tvrdeniach relevantných v konaní o nároku z úverového vzťahu. Komerčná banka nepochybne disponuje dostatočne zdatným odborným aparátom a finančnými kapacitami, aby uchovávanie potrebných podkladov efektívne zabezpečila.

33. Žalobca síce odvolaním napadol rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, t.j. aj v časti o trovách konania, v danej spojitosti ale nevymedzil žiadnu konkrétnu odvolaciu námietku. Nadväzne potvrdenie posudzovaného rozhodnutia v meritornej časti, od ktorej je výrok o trovách konania priamo závislý, zakladá vecnú správnosť aj dotknutého bezprostredne podmieneného výroku o nároku na náhradu trov. Len na okraj odvolací súd dopĺňa, že súd prvej inštancie náležite aplikoval zásadu plného úspechu v spore a zohľadnil fakt, že úspešnej strane sporu žiadne trovy nevznikli.

34. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Odvolateľ – žalobca, nebol v tomto štádiu konania (vôbec) úspešný, preto by protistrane – žalovanému, patril voči nemu plný nárok na náhradu trov. Žalovanému však žiadne trovy v spojení s opravným prostriedkom žalobcu nevznikli. Takéto „jednoetapové“ rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania zodpovedá aj východiskám a záverom ustálené rozhodovacej praxe najvyšších súdnych

autorít (bližšie napr. rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 72/2018).

35. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)